

CANADA.

THE SWEDISH WEEKLY.

ÅRG. X. — N:R 4.

WINNIPEG, MAN., 30 JANUARI 1902.

LÖP. N:R 502.

Fred i sikte.

Från London kommer meddelandet, att engelska regeringen mottagit ett erbjudande från holländska regeringen att förmedla underhandlingarna mellan engelska regeringen och boerdelegaterna för fredsuggörelse i Sydafrika. Lord Lansdowne har svarat i en vanlig skrivelse, att om de europeiska boerdelegaterna kunde bevisa sin auktoritet från de krigförande generalerna i Sydafrika, skola underhandlingar genast öppnas. I London antager man, att boerna nu äro villiga att anerkänna sig de engelska villkoren. Det antages emellertid, att boerna komma att få en själfstyrelse efter Canadas mönster och då böra de varx belätna.

Hilliard House nedbrunnet.

RAT PORTAGE ANYO HEMSÖKT

Skridskobanan i Kewatin också lagd i aska.

En annan stor eldsvåda har äro hemsökt Rat Portage, den femte i ordningen sedan nyåret. "Hilliard house," ett af de mest bekanta hotellen i västern, samt det finaste och populäraste etablisseman i grustaden vid "Skogarnas sjö" lades tidigt i måndags morse i aska. Elden utbröt vid 3-tiden på morgonen i köket, och spred sig snart öfver hela den vidsträckt byggnaden. Genom den starka kölden som rådde kunde brandvären ej rädda byggnaden, utan inskränkte sitt arbete till att begränsa elden så mycket som möjligt. Det närliggande Queen's Hotel jämte ett par butiker blefvo dock ligornas rof. De i hotellet boende gästerna hunno med knapp nöd rädda sig och foga af deras lösegendom begades på grund af den hastighet hvarmed elden spridde sig.

Tjänstepersonalen förlorade nästan allt, en del till och med sina hopsparade kontanter. Hotellet, som egdes af Mr Hilliard, norman till boden, var försäkradt för \$10,000 F. n. var hotellet uthyrt till Mr Percival. Queen's Hotel var försäkradt för \$3,500 Förlusen anslås till omkring \$50,000.

I samband hvarmed nämnes att C. P. R. annar uppföra ett moderat, förstklassigt hotell för turisttrafiken, hvilket utan tvifvel skall blifva en god ersättning för staden i de stora förluster, som nu drabbat dem.

På tisdagsmorgonen nedbrändes den stora skridskobanan i Kewatin, Auditorium ritus, som ägdes af Mr Fisher Byggnaden var försäkrad för \$1,500. Lösegendom och musikarens silfverinstrumment uppbändes.

DUBBELMÖRDAREN GORDON GRIPEN.

Som nämdes i förra numret, har en af de för Sydafrika värfvade hjältarne häktats i Halifax och identifierats som Walter Gordon, hvilken i Whitewater,

Han mördade tvänne farmare och begrafde dem i en brunn. Provinsens justitiedepartement hade utlovat utlovat \$2,000 belöning för hans gripande, och mördaren har efterspanats öfver hela Amerika och var i bland sedd både i Texas och Chicago. Han vistades emellertid som rekryt vid en Förenta Staternas militärpost i Dakota, och det är därifrån man har ha kommit honom på spåren. En konstapel från Winnipeg har afrest till Halifax för att förföra bofven, som här kommer att få sina gärningars lön. Den häktade vill ej kunnas vid sitt namn utan påstår sig heta John Gray.

Nordbor i Canada.

I lördagskvällen den 25 jan. afhöll missionsföreläsningen i Tyndall sitt tredje årsmöte, då församlingens medlemmar nästan mangraut voro närvarande. Af rapporterna från de olika verksamhetsgrenarna framgick följande: Föreläsningens inkomster 53.85, syföreningen 14.05 S. S. 16.55 sum. \$85.25. Behållningen från den gemensamma kassan något öfver \$10 sedan alla utgifter från dragits. Val af tjänstemän utföll så att O Palmqvist blef vald till ordf., E. Sjöblom sek. P. Anderson kass.; E. Sjöblom, C. Nicander och P. Anderson trustees. O. Palmqvist S. S. först. Beslutade att fortsätta på bästa sätt äfven under det kommande året.

O. W. BENGTSON.

Canada-nyheter.

Toronto skall köpa in gasväret, när oktrotiden är utlupen Stadsfullmäktige anna också att lagga eget elektricitetsverk för staden.

En ny banstump, 6 mil lång har utstakats från en punkt 3 mil vest om East Sibirsk, gående rät öfver St. Andrews-lussarna till Victoria Park stationen på West Selkirkbanan.

Tragedi på sjön. Ett engelskt krigskepp "Condor" antages hafva förlit på St. Lawrence. Man har påträffat två spillror, som flutit i land på Pacific kusten, och som igenkännes hafva tillhört det olyckliga fartyget.

Det rikaste guldfält i världen påstås vara konglomeraterna vid Indian River, 28 mil från Dawson. En "claim" därstädes är värderad att afkasta 64 millioner dollars. Malmen varierar från \$1 till 200 dollars per ton, och är tillräcklig att hålla 20,000 stammar i värksomet under 100 år. Kol finnes äfven i distriktet. Engelskt kapital skall upparbeta detta distrikt.

Hon. Mr Clifford Sifton, inrikes ministern, är f. n. på besök i västern, och stannar här öfver valkampanjen i Lisgar. Vi hoppas att farmarena i denna valkrets gifva sitt erkännande åt denne sällsynt duktig och energiske ministern, hvilken nedlagt så mycket arbete för att göra västra Canada känt och bebyggt, genom att till ombud utse den liberala kandidaten.

Eldsvåda. Tre mindre boningshus nedbrunno i måndags morse i Carman, Man.,

Liberal valseger. Vid onsdagen till dominionparlamentet för Victoria, B. C., blef Mr G. Riley, liberal, vald med nära 500 rösters majoritet. Det är första gången en liberal riksdagsman valts i denna valkrets, och utgör ett tecken på den nuvarande ministärens allmänt växande popularitet.

Svampfebern. En af de svåraste kreatursjukdomarne i Red Riverdalen är den s. k. "Svampfebern", som årligen krafver ett stort antal hästar. Staten Minnesota har vidtagit extra åtgärder för studiet och motarbetandet af denna sjukdom, och i Manitoba där sjukdomen också förekommer, isynnerhet i Stonewall-distriktet bör liknande åtgärder vidtagas. Hästar för många tusen dollars värde, stryka årligen med i den lömska sjukdomen.

En jettepetition inlemnades i förgår till legislaturen, undertecknad af de förnämsta af både Winnipeg och provinsens ledamöter. Petitionen begär ersättning af de personer, som drifva hotell och restaurantrörelse. Petitionen räknar omkr. 8000 underskriffter. Petitionen var inbunden i böcker och framlämnades af Mr T. W. Taylor.

Väderleken. Ett omslag i den under nästa hela januari råddande ovanligt milda väderleken, har inträdtt och man börjar känna igen gubben Boreas vinterdrag. Snönederbörden har i provinsen har en dertid hittills varit ringa, men från både öster och väster rapporteras mycken snö fallit. I Toronto och å flere andra andra platser har man uppleft de värsta snöstormar i mannaminne, och ute i British Columbia ha snöskredlen hindrat tågtrafiken. Antagligen kommer tuen också till Central Canada. Utan tvifvel kommer en bistrare väderlek att vara mera upptriskande än den nyssförflutna, ty sjuklighet råder alltid under mildt högvinterväder.

Canadian Pacific Ry kommer att under detta år företaga en väldig utvidgning af sitt system för att möta den alltmer växande trafiken i västern, för hvilken den är och fortfarande kommer att blifva, hufvudpulsådran. Nya aktier till ett belopp af 20 millioner dollars kommer att utfärdas, hvilka skola användas för ökning af det rullande materialet, banors anläggande och banvallars förbättring, samt ett dubbelspårs anläggning mellan Winnipeg och Fort William. Den sistnämnda staden kommer att gå en blomstringstid till mötes under innevarande år. Ett par hundra nya boningshus komma att uppföras där i år, och stadens befolkning väntas få en tillväxt af minst ett tusen personer. C. P. R. bolaget inkomster ökas hvarje månad. Nettobehållningen för december månad uppgick till \$1,568,000. Nettobehållningen för de sista sex månaderna utgör \$8,230,840 mot \$6,579,638 för samma period år 1900.

Jordskalf förmärktes i Kingston, Ont., tidigt i tisdags morse. Husen skakades så fönstren klirrade.

Soldater från Syd-Afrika. På Hvita Stjernliniens ångare Germanic som anlände till New York i fredags morgon, voro två kanadiensiska soldater och en medlem af Kaffer-skarpskyttekåren, hvilka tjänstgjort i den engelska arméen i Syd Afrika, som haft strider med boers. Kanadiensarne äro James A. Patton och James R. Pape från Toronto, och den tredje är Neville Sherwood, som har sitt hem uti No. 78 Westra 94de gatan. Dessa tre män hafva i nära två år tillhört arméen och äro nu här på permission. Det är deras åsigt att kriget icke slutar ännu på någon tid, ehuru de påstå, att boers blifvit dödade eller fangade i stort antal. Mot den allmänna åsigten att boers soldaten är en god skytt, påstå de nämde soldaterna, att boers sällan med första skottet träffar det mål, mot hvilket han riktar.

Desse män hafva en dällig tanke om de engelske officerarne och säga att det är deras skull, att kriget varit så långvarigt. Soldaterna ledo betydligt af hettan i Syd-Afrika, och en af dem, som var på ångaren Bavaria, blifvansinnig och skar halsen af sig. Mr Sherwood sade, att de engelske yeomanry-trupperna voro till föga nytta, och då general Kitcheiner fann ett kompani kavalleri, som hade brist på vapen, tog han sådana från landrupperna. Mr Sherwood hade flera fotografier utaf engelsmän som lägo döda i forskansningarne eller kringströdde å slagfältet vid Spion Kop. De plåtar, från hvilka dessa bilder blifvit tagne, hade den engelska regeringen låtit förstöra.

60 grufvarbetare begrafdes ielövande en explosion vid Lost Creek kolgrufvan, Iowa. I New York inträffade häromdagen en förskräcklig dynamit explosion i den underjordiska järnvägsanläggningen. Personer i närstående hus blifvo dödade eller skadade af kringflygande stenar.

Ett järnvägsköp, som äfven väntas hafva stora följder för västra Canada, håller på att uppgöras i östern, i de Canada Atlantic Ry kommer att öfvergå till New York Central bolaget. Köpeskillingen uppgifves vara 10 millioner dollars. Man antar att det rika amerikanska bolaget skall utsträcka denna bana västerut till Manitoba och bilda en konkurrent till C. P. R.

Utlandska nyheter

Jordbäfningar i Mexico hafva de senaste dagarna förekommit i så stor mängd, att de öfverträffat alla förut kända dylika naturrevolutioner. Staten Guerrero utgjorde den medelpunkt, från hvilken jordbäfningarne utgingo. I lördags hafva uti staden Chilpancingo åtta personer blifvit dödade vid fallet af en kyrka.

På en linje öfver Mexico, sexton mil söder om hufvudstaden, strä-

ker sig en kedja af vulkaniska berg, af hvilka några ännu äro i oupphörlig verksamhet. Tuxtla, den bergstopp, som ligger mest mot öster, nära mexikanska viken är i utbrott. Orizaba, mera mot väster, har visserligen smökladd topp, men sprutar så upp eld, att berget kallas "Stjernans berg". Popocapet höjer sitt alltid glödande hufvud sjuttio tusen fot upp, således högre än Mexicos öfriga berg, och med de öfrige bergstopparne bildar det en cirkel af eld, inom hvilken staden Mexico är belägen. Sjuttio mil från Stilla oceanen, är det vulkaniska berget Jorullo, hvilket på en enda natt år 1759 steg till en höjd utaf 1,683 fot öfver slatlandet.

De senaste vulkaniska utbrotten hafva försakat, att många människor omkommit och betydlig egendom blifvit förstörd.

Kanal mellan Finska Viken och Ishafvet. Ryske ingenjören Timanov har framlagt ett förslag att förbinda Finska viken med Hvita hafvet medelst en kanal af sådana dimensioner, att den kan befaras af de största krigsfartyg. Denna plan, som föreligger utarbetad i alla detaljer och som varit förelagd kompetenta auktoriteter till bedömande, har nu antagits. Arbetet skall börja redan nästa år.

Denna kanal kommer icke blott att erbjuda stora kommersiella fördelar. Den blir också af stor strategisk betydelse, ty den ryska flottan behöfver då ej mer riskera att i krigstid bli inestängd.

Kanalen skall gå i Newafloren från Finska viken till Ladoga, därifrån öfver Svirifloren till Onegasjön och slutligen genom de små sjöarna Segosera och Wygosera till Sarozkaia vid Hvita hafvet. Alla dessa sjöar ha tillräckligt djup. Det galler därför blott att fördjupa floderna, som förbinda dem. Detta lär emellertid vara jämförelsevis lätt på grund af de gynnsamma terrängförhållandena och den för arbetet fördelaktiga grunden. En och annan sluss blir emellertid erforderlig.

Kanalens sammanlagda längd blir 963 km. Här af falla 473 km. på de stora insjöarna.

Man väntar sig stora fördelar af den nya vattenvägen, såväl för spannmålexporten som för utförelsen af många andra varor, som omsättas i Östersjöhamnarna samt för fiskerna på Murmankusten på grund af den direkta förbindelsen med Petersburg. Hufvudorsaken till kanalens byggande är emellertid den stora strategiska fördelen att få den nya krigshamnen vid Murman kusten, Jekaterinos, i direkt förbindelse med Kronstadt och Libau och där i ghem fri passage för krigsflottan i Östersjön.

Af Sverige och Norge är detta ryska företag val värdt att ådraga sig uppmärksamhet: ty från Murmankusten kan den ryska flottan med lätthet komma fram till Finmarken och Nordland.

Vid sidan härof bör man erinra sig att Ryssland äfven snart får direkt järnvägsförbindelse från Petersburg till Ofoten.